

Mons. Ocáriz: «Estimar la llibertat implica estimar el pluralisme»

En aquesta entrevista concedida a The Pillar, el Prelat respon a qüestions sobre la missió dels laics i sobre el moment actual de l'Opus Dei. A la pregunta sobre les persones que van pertànyer a l'Obra i després se'n van desvincular, afirma: «Les estimem amb tota l'ànima i els agraïm sincerament el bé que van fer durant aquell temps i el que continuen semblant en el present».

23/11/2024

1) Un dels temes principals de l'actual Sínode sobre la sinodalitat és el paper dels laics a l'Església. Què pot aportar l'Opus Dei a aquestes reflexions, tenint en compte la centralitat dels laics en el seu missatge, missió i espiritualitat?

El paper dels laics a l'Església no és principalment el d'ocupar càrrecs en les seves estructures, que per lògica seran molt pocs (alguns podran ser necessaris) en relació amb el conjunt. És quelcom que ha emergit de nou en les converses sinodals i que està molt present en el carisma de l'Opus Dei: facilitar que cada fidel laic —cada home i dona que ha rebut el baptisme— prengui consciència de la grandesa i la bellesa de la seva missió. Com va passar entre els

primers cristians, especialment avui recau en ells i elles la tasca evangelitzadora del futur, en unió i comunió amb els pastors.

L'Església no són principalment els temples o les estructures, sinó les persones incorporades a Crist pel baptisme. Un laic o una laica que porten Jesucrist al cor i en l'estil de vida seran una presència de l'Església, vibrant i oberta, a les seves comunitats de veïns i barris respectius, entre els seus parents i amics, entre creients i no creients, en el món de l'esport i de l'entreteniment, en els diferents àmbits professionals, socials, culturals, científics, polítics i comercials.

En la seva exhortació apostòlica *Gaudete et exsultate*, el Papa Francesc parla de la centralitat dels laics quan convida a descobrir aquesta «santedat de la porta del costat,

d'aquells que viuen a prop de nosaltres i reflecteixen la presència de Déu». Des dels seus inicis, l'Obra intenta anar cap a aquesta direcció: recorda que la gent amb virtuts i defectes, com cadascun de nosaltres, es pot convertir en una mà allargada per Déu cap a moltes altres persones, també aquelles que potser no entrarien mai en una església.

Per aquest motiu, diria que un gran repte és dedicar molt de temps i cura a la formació i a l'acompanyament espiritual dels cristians corrents, veritables apòstols en el seu ambient. És una prioritat en la vida quotidiana de l'Església que, gràcies a Déu, es fa present en milers de parròquies i iniciatives.

2) Per què aquesta identitat laical és tan essencial per a l'Opus Dei com a institució i com a camí espiritual?

És essencial perquè és el que Josepmaria Escrivà va entendre que li demanava Déu: explicar, mostrar, descobrir, recordar... la crida universal a la santedat al mig del món i a través de les realitats quotidianes, com són principalment la vida familiar i laboral. El fundador va començar la seva activitat per impulsar l'Obra a través de l'acompanyament d'estudiants i professionals, així com formant grups, i resant i demanant oracions per ells. També va involucrar aquests joves en les seves visites als pobres i malalts de Madrid i va organitzar cursos de recés espiritual i classes de formació que, amb el mateix estil, es van anar expandint per moltes cultures i nacions, entre persones de tota classe i condició social.

Cuidar i fer fructificar aquest carisma és el que el Senyor i l'Església ens demanen: l'evangelització —com he dit— en la

família i a la feina, al mig de la societat, que de manera permanent planteja grans reptes com la guerra, la pobresa, la malaltia, etc. Són els fidels corrents que habiten aquestes realitats els qui, en primer lloc, poden donar testimoni de com Crist es fa present en la seva vida i de com suposa un impuls per a la transformació personal i del seu entorn. Per a això, l'Opus Dei, com a institució, ofereix formació, acompanyament i una espiritualitat concreta, adaptada a dones i homes amb famílies per cuidar, horaris exigents de feina, dificultats econòmiques, trasllats, etc. Algunes persones, en descobrir aquest esperit, senten una crida vocacional a difondre'l amb la seva vida.

3) El 1946, quan sant Josepmaria va buscar per primera vegada l'aprovació canònica per a l'Opus Dei, li van dir que havia arribat amb un segle d'anticipació. Amb la

reforma canònica de l'Obra en curs, creieu que aquestes paraules continuen sent certes?

El 1946 l'Opus Dei estava establert a quatre països i el seu missatge era menys conegut. Ja llavors estava format per una minoria de sacerdots i una gran majoria d'homes i dones corrents. En aquella època xocava la predicació del fundador en animar els laics a buscar la santedat al mig del món, a portar l'Evangeli a tots els ambients i professions... El seu missatge semblava anticipatori, tot i que estava plenament arrelat en l'Evangeli. Avui, l'Obra treballa en més de 70 nacions i el seu missatge ha estat plenament acollit i difós pel Concili Vaticà II. Alhora, és patent la dificultat que troba el dret per enquadrar fenòmens pastorals nous i potser el protagonisme que el Concili desitjava que es donés als laics encara té molt de recorregut per fer. Més enllà d'aquest punt, el que us

puc assegurar és que la modificació actual dels estatuts sol·licitada pel Sant Pare s'està duent a terme, precisament, amb el criteri fonamental d'ajustar-se al carisma, que en molts llocs avui és més comprès i compartit. El dret, tan necessari, segueix a la vida, al missatge encarnat, per donar suport i continuïtat a la vida.

4) Europa, els Estats Units i, en menys mesura, l'Amèrica Llatina s'estan secularitzant ràpidament. L'Opus Dei és present a moltes de les ciutats més grans i secularitzades del món. Què fa l'Opus Dei per ser una presència fidel de l'Església al mig d'aquestes societats i per evangelitzar en aquests ambients?

El 3 de març del 2017 vaig ser rebut per primera vegada en audiència pel Papa Francesc. En aquella trobada, va fer una petició molt concreta als

fidels de la prelatura quan ens va animar a donar prioritat a una perifèria: les classes mitjanes i el món professional que estan allunyats de Déu. Sense deixar ningú de banda, aquesta prioritat obre un panorama apostòlic tan immens com apassionant, que s'enquadra bé en el pròxim jubileu sobre l'esperança.

L'Opus Dei intenta ser present en aquests ambients secularitzats i aportar-hi una formació integral des d'iniciatives educatives o assistencials, però el més important no són aquestes iniciatives o estructures, sinó les persones que les formen i els centenars de milers que participen en els seus apostolats: l'amistat amb Déu que cada membre de l'Obra intenta viure interiorment i encomanar a tot l'entramat de les seves relacions. És bo tenir consciència que, ja als inicis de l'Església, l'evangelització es va fer en diferents contextos: alguns de

tradició profundament religiosa — com veiem en els Evangelis— i d'altres en què no era així. Aquesta realitat és una llum que ens pot donar confiança, ja que podem aprendre molt de com l'Església va viure en aquell temps apostòlic.

De manera sintètica, i pensant en el temps d'avui, podríem dir que el més essencial de la missió de l'Opus Dei és l'amistat i la confidència amb cada home i dona, utilitzant paraules de sant Josepmaria. Col·laborar amb la gràcia de Déu a la trobada amb Crist de persones i nacions, persona a persona, de tu a tu. A tot arreu, i en especial on hi ha una secularització més gran, hem de confiar encara més en l'ajuda de Déu i mostrar aquesta força a través del mateix estil de vida i d'iniciatives molt variades. Cada cristià està cridat a fer visible la part atractiva de la vida amb Déu i en Déu; l'Obra intenta sostenir els qui viuen aquesta missió.

5) Sembla que l'Opus Dei té molts «fronts oberts» entre la reforma dels estatuts; la situació de Torreciudad; diferents articles, llibres i documentals en els quals antics membres parlen en contra de l'Obra, i una investigació judicial de denúncies de 43 exnumeràries auxiliars a l'Argentina. És aquest el moment més difícil de la història de l'Opus Dei? Com afronta l'Opus Dei les denúncies d'antics membres?

L'Obra s'apropa als cent anys d'història i aquest és un bon moment per mirar-ne l'origen i fer balanç del camí recorregut, com la millor manera de continuar aprenent, de rectificar el que calgui rectificar, d'il·lusionar-se amb el present i projectar el futur.

En aquest marc, els «fronts oberts» que esmenteu són també crides per examinar a fons com hem sabut

reflectir la bellesa d'aquest carisma i, alhora, en quins aspectes ha pogut prevaler una falta d'adaptabilitat per canviar qüestions no essencials, que —com deia el mateix fundador— és condició de tot organisme viu.

Com us deia anteriorment, el treball dels estatuts va a bon ritme i també desitgem de tot cor arribar a una solució adequada sobre la diversitat d'opinions sobre Torreciudad, que està en mans de la Santa Seu.

Cada llibre, article o documental al qual us referiu, ens pesa en la mesura que expressen un dolor o frustració en alguna persona. Com comprendreu, treballem perquè no n'hi hagi motius, perquè volem que viure la vocació a l'Obra sigui un motiu de felicitat, com gràcies a Déu ho és per a molts milers de persones. Però sempre cometrem errors, perquè som una institució formada per éssers humans. Naturalment, els

volem detectar a temps i posar-hi remei en la mesura que sigui possible.

Alhora, les crítiques —també quan no responguin a la realitat— poden ser una ajuda per descobrir aspectes en què podem millorar. Encara que puguin no ser agradables ni siguin sempre justes, de vegades són moments d'examen i, d'altres, de maduració interior. Sempre, en general, és important afrontar amb serenitat i confiança el que cal millorar o corregir.

Pel que fa a les reclamacions que esmenteu de l'Argentina, allà es va dur a terme una comissió d'escolta. Amb l'experiència adquirida, es va posar en marxa una primera oficina de curació i resolució per resoldre cada conflicte eventual. Ens va alegrar arribar a acords amb diverses persones i això també va facilitar oferir una petició de perdó

personal i concreta. A més, l'escolta àmplia va permetre alleujar el dolor dels qui han pertangut durant un temps a la institució o hi han buscat un acompanyament i una ajuda que no hi van trobar. Després d'aquest treball, que està generant processos de curació, s'estan habilitant procediments similars a altres països.

A les persones que han format part de l'Obra i que, pel motiu que sigui, se'n van desvincular, les estimem amb tota l'ànima, i els agraïm sincerament el bé que van fer durant aquell temps i el que continuen sembrant en el present. Tenim un gran respecte per cadascuna, a més, perquè en aquesta decisió de ser de l'Opus Dei hi havia un desig de lliurar la seva vida a Déu. En nombroses ocasions he tingut l'oportunitat de demanar perdó als qui conserven alguna ferida, per alguna falta de caritat o de justícia, o

pel motiu que sigui. En moltes altres, soc testimoni del seu agraïment pel temps passat a l'Obra i per l'acompanyament rebut, que els fa continuar participant en les activitats espirituals i formatives. Durant l'últim any, com he tingut la possibilitat d'explicar en una altra ocasió, gairebé cada dia hem rebut alguna petició d'admissió a l'Opus Dei de persones que anteriorment han format part de l'Obra: la vida mostra que la realitat té més matisos dels que podríem suposar segons una narrativa excessivament dicotòmica o polaritzada.

6. En certs mitjans, especialment als Estats Units, s'acusa l'Opus Dei d'estar darrere d'una conspiració ultraconservadora per fer president Donald Trump, entre altres coses. Què hi heu de dir?

No en puc dir gaire cosa, perquè senzillament és fantasia. A l'Opus Dei

no donem indicacions, consells ni ordres polítiques de cap mena a ningú: si algú ho fes, els altres ens rebel·laríem. És contrari al nostre esperit. Hi ha bons catòlics que voten per diferents partits o candidats, segons la seva sensibilitat. Jo no els diré, ni ningú a l'Opus Dei els dirà, per qui han de votar, a qui han de donar suport o quina causa han de promoure. Tampoc no seria adequat que indirectament es creés un clima en les activitats formatives que donés per descomptat que hi ha una sola opció legítima per a les persones de l'Opus Dei. Estimar la llibertat implica estimar el pluralisme.

En aquests mitjans als quals et refereixes es fan hipòtesis i teories conspiradores i s'esmenten persones amb nom i cognom que, tanmateix, no són membres de l'Opus Dei. Estic segur que seran molt bons catòlics, però simplement es manipula la veritat a fi de comprometre, en

qüestions polítiques, una institució de l'Església.

D'altra banda, tant de bo s'entengués millor la llibertat dels laics en l'aspecte polític, social, cultural... En l'àmbit de la gestió pública, cada cristià té la responsabilitat de formar la seva consciència segons la doctrina social de l'Església, informar-se de les propostes dels candidats o partits, reflexionar sobre la millor opció per al bé comú i decidir lliurement. Per això, la labor d'acompanyament espiritual que fa l'Opus Dei evita interferir en les seves opcions terrenals legítimes. Davant d'un laic que participa en política (tant si és de l'Opus Dei com si no n'és) és clau el respecte a la seva autonomia: els seus encerts i els seus errors són responsabilitat seva, no de l'Església. Atribuir a l'Opus Dei o al conjunt de l'Església les iniciatives culturals, polítiques,

econòmiques o socials dels seus
fidels és clericalisme.

- Llegiu l'entrevista publicada en anglès per The Pillar.
-

pdf | document generat
automàticament des de [https://
dev.opusdei.org/ca-es/article/entrevista-
fernando-ocariz-the-pillar-estimar-la-
llibertat-implica-estimar-el-pluralisme/](https://dev.opusdei.org/ca-es/article/entrevista-fernando-ocariz-the-pillar-estimar-la-llibertat-implica-estimar-el-pluralisme/)
(09/08/2025)